

METSÄ, SYYSTÄ TAI TOISESTA

Metsässä viihtyy suuri osa suomalaisista. Mielpidekirjoitukset, yksityis keskustelut ja gallupitkin paljastavat, että moni myös toivoo metsien säästyvän rankoilta hakkuilta. Luonnonsuojelujärjestöihin kuuluu kuitenkin vähemmistö metsien ystäväistä.

Metsiensuojelukysymyksiä käsitellään julkisuudessa tavallisesti luonnontieteen näkökulmasta. Järjestöjen ja muiden toimijoiden kannattaa silti tuoda esille myös metsän muita merkityksiä. Kulttuurinen metsätieto – mm. millaisia uskomuksia metsiin on ammoin liitetty ja millainen on ihmisten ja metsien yhteinen historia – saattaa suuressa yleisössä herättää enemmän kiinnostusta kuin luonnon monimuotoisuuden säilymiseen vetoava argumentointi.

Pohjimmiltaan luonnonsuojelun tavoite on, että ekosysteemeistä, esimerkiksi metsistä, edes murto-osa säilyisi luonnontilaisina. Inhimillisessä kulttuurissa motiiveja edistää metsiensuojelua on kuitenkin lukuisia: uhanalaiset eliölajit, ehjä metsämaisema, virkistysarvot, metsiin kätkeytyvät muinaismuistot, korprien salaperäinen tunnelma, vanhojen metsien esteetiikka, suppilovahvero- ja mustikkamaat. Nämä kaikki ovat kelpo syitä rauhoittaa metsiä, ja kaikkien suojeleargumenttien edustajia tarvitaan. Ikimetsän ystäväissä meitä on nyt noin 800, ja jäsenistö on taustoiltaan ilahduttavan monipuolinen: ikäjakauma on vauvoista yhdeksänkymmppiin, kotikunnat sijaitsevat joka puolella Suomea. Luonnonperintösäätiö ja Ikimetsän

ystävät ry ovat ”matalan kynnyksen toimijoita”. Säätiölle voi lahjoittaa kuka tahansa, ja yhdistys on avoinna kaikille metsän ystäville. Päämääränä on, että tieto toiminnasta leviäisi yhä laajemmalle ja tavoittaisi uusia kohderyhmiä.

SINIKKA KUNTTU, PUHEENJOHTAJA
ANNI KYTÖMÄKI, SIHTEERI

IKIMETSÄN YSTÄVÄT RY JÄSENTIEDOTE 2/2008

1. Anni Sinnemäki, onko suomalaisesta nyky-metsästä taitelijan muusaksi?

Vielä on jonkin verran sellaista metsää, jossa näkee ajan kulumisen ja maailman kauneuden.

2. Mikä on parasta, mitä olet metsältä saanut?

Peurakaira. (Toim. huom.: Kyseessä on Suomen laajin suojelematon metsäerämaa Sodankylän pohjoisosassa.)

3. Mikä on parasta, mitä olet metsälle antanut?

Suomalaisessa politiikassa metsien suojelua on hyvin vaikea edistää. Metsien suojelua kohtaan on paljon ennakkoluuloja ja vastustusta. Juuri nyt teen työtä sen eteen, että metsien kasvataminen erirakenteisina tulisi hyväksyttävämmäksi ja eteläisen Suomen metsien suojelu saisi enemmän rahoitusta kuin sille on tällä hetkellä luvattu.

4. Millaisia ovat haaveissasi Suomen metsät vuonna 2050?

Metsien tila on tuolloin aivan toisenlainen

Sanataiteilija, kansanedustaja ja ikimetsien ystävä Anni Sinnemäki, 35, on todennut, että metsät ovat keskeinen osa yhteistä kulttuuriperintöämme. Hän pahoittelee sitä, että maassamme ei ole vielä riittävästi metsien suojelusta. Mitä muuta hän ajattelee metsistä?

kuin nyt. Monimuotoisuuden väheneminen on saatu loppumaan ja metsistä on suojeltu 10 prosenttia. Talousmetsiä hoito ei uhkaa monimuotoisuutta ja metsistä saadaan hyvin-

vointia ja työtä suomalaisille. Lapin suojelemattomat vanhat metsät on suojeltu niiden ainutlaatuisuuden vuoksi. - Vihreät ovat äskettäin julkaisseet omat linjauksensa Suomen metsäsektorin ja metsien tulevaisuudesta (<http://www.vihreat.fi/fi/node/2995>).

5. Onko metsiensuojelulla roolia kunnallisvaaleissa 2008?

On. Kuntien virkistysmetsät ovat ihmisille elinehto. Kuntien pitää suojella metsiään riittävästi ja hoitaa metsiään pehmein keinoin erirakenteiskasvatuksella, mahdollisuuksien mukaan ilman avohakkuita.

Ikimetsän ystävät marraskuussa Metsämessuilla

Helsingin Messukeskuksessa järjestetään 6.-9.11. Metsämessut, joille yhdistys osallistuu ensimmäistä kertaa. Metsäaiheisissa tapahtumissa painotetaan useimmiten metsien taloudellista hyödyntämistä, joten yhdistys tahtoo antaa messuvieraille tietoa myös metsiensuojelusta, mahdollisuudesta tehdä lahjoitus tai myydä metsä Luonnonperintösäätiölle. Esittelypisteeseen (1b2) voi tulla myös keskustelemaan yhdistyksen ja säätiön kuulumisista.

Lisätietoja messuista: www.finnexpo.fi/metsa, p. (09) 15 091 (Helsingin Messukeskus)

Neljä uutta suojelualuetta!

Luonnonperintösäätiö on kesän aikana ostanut suojeltavaksi metsän Nousiaisista, Heinolasta, Lohjalta ja Lopelta. Koskaan aiemmin metsäkauppoja ei ole onnistuttu solmimaan näin vilkkaasti.

Nousiaisten Suonperä, 13 hehtaaria. Huhtikuussa löytyi metsäkiinteistöjä välittäviltä nettisivuilta (www.metsatilat.fi) lupaavan oloinen kohde. Ensimmäisenä Suonperää kävi katsomassa paikallinen Ikimetsän ystävien jäsen, ja hänen myönteisen arvionsa seurauksena alueelle etsiytyivät myös säätiön edustajat. Säätiö teki Suonperästä tarjouksen, joka voitti tarjouskilpailun täpärästi.

Suonperä on varttunutta, monipuolista metsää, josta puita ei ole hakattu vuosikymmeniin. Vaateliastakin lajistoa esiintyy, mm. liito-orava ja männynkääpä; metsän kruunaa hehtaarin kokoinen kilpikaarnahongikko.

Keltalampi, Heinola, 8 hehtaaria. Heinäkuun puolivälissä, pitkien neuvottelujen jälkeen, säätiö teki kaupat Keltalammen metsätilasta. Alue on pieni, muttei vähäpätöinen: se sisältää mm. sankkaa kangasmetsää, luonnonuomassa kulkevan puron, rämettä ja pikku lammen lähes kokonaan. Lähistöllä on valtion omistamia suojelualueita 170 hehtaarin verran.

Limbergin metsä, Lohja, 16 hehtaaria. Tämäkin metsä löytyi kiinteistövälittäjän nettisivuilta (www.opkk.fi). Säätiön edustajat tutustuivat alueeseen syyskuun alussa ja vaikutuivat: iäkäs, runsaasti kuusilahopuuta sisältävä ja toisaalta pähkinäpensaita rehottava metsä innosti heidät hakeutumaan välittäjän juttusille saman tien. Omistajat hyväksyivät säätiön tekemän tarjouksen nopeasti, iloissaan siitä että alue päätyi luonnonsuojeluun. Limbergin metsän eteläpuolella on toinenkin suojelualue, Natura 2000 -ohjelmaan kuuluva Pytbergin tammimetsä.

Ylimyllyn metsä, Loppi, 6 hehtaaria. Syyskuun lopussa säätiö osti tämän piskuisen tilan henkilöltä, joka sukunsa viimeiseksi jääneenä halusi myydä metsänsä turvaan hakkuilta. Tila sijaitsee Maakylän-Räyskälän natura-alueen liepeillä. Ylimyllyn kuuluu metsää, niittyjä ja vanha talouskeskus. Vuosikymmeniä rauhassa seissyt metsä on havupuuvaltainen, mutta lehtipuitakin kasvaa runsaasti. Myös lahopuuta esiintyy jo huomattavasti.

Kesän ostojen jälkeen säätiö kaippaa jälleen lahjoituksia uusien suojelualueiden hankintaan. Kaikenkokoiset lahjoitukset ovat tervetulleita! Säätiön tilinumero on OP 549409-522493 (keräyslupa OKH469A, myönnetty 3.8.2007).

IKIMETSÄSIEN SUOJELU ON MYÖS ILMASTONSUOJELUA

Ilmastonmuutosta voidaan hidastaa suojelemalla hiilinielujä: ekosysteemejä, jotka varastoivat itseensä hiilidioksidia. Tunnettuja hiilinielujä ovat mm. suot, joiden turpeeseen hiiltä sitoutuu pitkiksi ajoiksi.

Myös nuoria metsiä on pidetty tehokkaina hiilinielujä, mutta tosiasiaassa nuoret metsät ovat aluksi hiilen lähteitä. Ennen kuin hakkuuaukealla alkaa kasvaa puita, alue yleensä myllerretään, jolloin hiiltä vapautuu ilmakehään runsaasti. Näin todetaan Antwerpenin yliopiston tutkimuksessa, joka äskettäin julkaistiin Nature-tiedelehdessä.

Samassa tutkimuksessa selvisi, että vastoin aiempia luuloja myös vanhat metsät ovat hiilinielujä. Saimme aiheesta lisätietoja professori **Timo Vesalalta** Helsingin yliopiston fysiikan laitokselta.

Professori Vesala, ovatko vanhat metsät hiilinielujä siksi, että ne ovat varastoineet hiiltä kauan - vai siksi, että ne yhä varastoivat sitä suuria määriä?

- Sekä että. Perinteisesti on ajateltu, että vanhoissa metsissä on paljon hiiltä niiden iän takia, mutta että ne ovat hiilineutraaleja eli eivät enää sido lisää. On totta, että vanhat

metsät suuria hiilivarastoja, mutta uusi tutkimus osoittaa, että vanhat metsät toimivat edelleen myös merkittävänä hiilinielujä.

Miten vanha metsä ensisijaisesti sitoo hiiltä: maaperään vai kasvavaan puustoon?

- Eniten maaperään. Tutkimuksen mukaan noin 50 % sitoutuu juuriin ja maaperän orgaaniseen materiaaliin, noin 30 % karkeaan puukarikkeeseen ja noin 20 % runkoihin.

Tutkitut metsäalueet sijaitsivat lauhkealla vyöhykkeellä ja pohjoisella havumetsävyöhykkeellä. Lähtään metsät olivat 15-800-vuotiaita. Koottujen tietojen perusteella vähintään 200-vuotiaat metsät sitovat hiiltä hehtaaria kohden noin 2,4 tonnia vuodessa. Määrä on suunnilleen sama, jonka yksi matkustaja tuottaa lentäessään Suomesta Thaimaahan ja takaisin.

Tähän mennessä vanhojen metsien suojelua on perusteltu etenkin luonnon monimuotoisuuden turvaamisella. Kun kysimme professori Vesalalta, kannattaako vanhoja metsiä rauhoittaa myös ilmaston suojelun vuoksi, oli vastaus yksiselitteinen:

- Kyllä.

Kiinnostavana lisänä mainittakoon, että patkä Topenginleijan suojelun alueen reunaan on tallentunut myös elokuvahistoriaan; Aku Louhimiehen Käsky-elokuvassa (2008) pala rauhoitettua metsää näkyy punaisella torpalla tapahtuvan kohtauksen taustalla.

Sadetta ja paistetta Akanvaaralla

8-10. elokuuta oli jo perinteeksi muodostuneiden Akanvaaran talkoiden aika Parikkalassa. Perjantain sade sai 11 talkoolaista arvuuttelemaan viikonlopun niittokeliä, mutta onneksi ilma alkoi seljettä.

Lauantaina töihin ryhdyttiin aamupäivällä. Vaikka pizaroita välillä niskaan tippuikin, työt etenivät mukavasti liki iltakuuteen asti. Sen jälkeen tehtiin tutustumisretki Akanvaaran suojelun alueeseen. Suojelun alue (25 ha) on Luonnonperintösäätiön ensimmäinen, hankittu vuonna 2000.

Sunnuntaina, auringon välillä suorastaan paistessa, lisääntyivät kaivolla käynnit niiton lomassa. Puolenpäivän jälkeen jäivät ihmiset Akanvaaran luottavaisin mielin sen oman väen, navetassa asustelleiden metsäjäniksen poikasten huomaan.

Topenginleijalla 29. kesäkuuta

Yhdistyksen kesäretki suuntautui Kustaviin, Topenginleijan suojelun alueelle, jonka säätiö osti syksyllä 2007. Alue on monipuolinen metsä- ja suokokonaisuus, kooltaan 21,5 hehtaaria.

27 retkeläistä etenivät leppoisasti pitkin suonlaitoja ja harjanteita, myötäpäivään ympäri koko suojelun alueen. Tutustuimme mm. suuren haavan rungolla kasvavaan harvinaiseen raidankehukojäkälään, ihailimme sammalmättäiden täplittämää kallionlakea ja näimme viisi merikotkaa taivaalla. Lopuksi vietimme tee- ja kahvitauon Topenginleijan naapurissa, Itätalon historiallisessa talonpoikaiskartinossa.

Ikimetsän ystävät ry

c/o Anni Kytömäki
Rinnekatu 31 D 23, 37120 Nokia
s-posti: info@ikimetsanystavat.fi
www.ikimetsanystavat.fi
tilinumero: 553701-253906

Yhteydenotot puhelimitse

Anni Kytömäki
p. 040-845 6902

Lisää ajankohtaistietoa sähköpostitse?

Tiedotamme ajankohtaisista asioista ja tapahtumista mielellämme sähköpostitse. Mikäli haluat jäsenkirjeitä täydentäviä tiedotteita sähköpostiisi, ilmoita sähköinen osoitteesi Anni Kytömäelle.

Luonnonperintösäätiö

Toiminnanjohtaja
Anneli Jussila
p. 040-586 3950
s-posti: ekaukametsa@mail.com
www.luonnonperintosaatio.fi
tilinumero: 549409-522493